

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Prev 40/07
08.11.2007. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Mihaila Rulića, Zvezdane Lutovac, Nikole Stanojevića i Ljiljane Ivković-Jovanović, članova veća, u parnici tužioca-protivtuženog Direkcije za planiranje i izgradnju "Kraljevo", iz Kraljeva, protiv tuženog-protivtužioca "BB", čiji je punomoćnik BA, advokat, i umešača na strani tužioca-protivtuženog Opština Kraljevo, radi duga po tužbi vrednost spora 4.543.821,00 dinara i sticanja bez osnova po protivtužbi, vrednost spora 6.000.000,00 dinara, odlučujući o reviziji tuženog-protivtužioca, izjavljenoj protiv presude Višeg trgovinskog suda Pž.br.5410/06 od 24.10.2006. godine, u sednici veća održanoj dana 08.11.2007. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tuženog-protivtužioca izjavljena protiv presude Višeg trgovinskog suda Pž.br. 5410/06 od 24.10.2006. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Trgovinskog suda u Kraljevu, P.broj 609/05 od 26.04.2006. godine, u stavu jedan izreke održano je na snazi u obavezujućem delu rešenje toga suda Iv. broj 1422/05 od 15.06.2005. godine za iznos glavnog duga od 4.543.821,00 dinar, sa kamatom po Zakonu o visini stope zatezne kamate počev od dospelosti svakog pojedinog iznosa do isplate kao i za troškove izvršnog postupka u iznosu od 73.439,00 dinara. Stavom dva izreke odbijen je u celosti kao neosnovan protivtužbeni zahtev za isplatu iznosa od 6.000.000,00 dinara sa kamatom po Zakonu o visini stope zatezne kamate počev od 20.01.2005. godine do isplate. Stavom tri izreke obavezan je tuženi-protivtužilac da tužiocu protivtuženom na ime troškova parničnog postupka isplati iznos od 135.748,00 dinara.

Presudom Višeg trgovinskog suda Pž.br.5410/06 od 24.10.2006. godine odbijena je kao neosnovana žalba tuženog i potvrđena prvostepena presuda Trgovinskog suda u Kraljevu.

Protiv pravosnažne drugostepene presude, blagovremenu i dozvoljenu reviziju, preko punomoćnika iz reda advokata, izjavio je tuženi-protivtužilac zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz člana 361.stav 2. tačka 5. 7. i 12. ZPP, bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 361.stav 1. ZPP i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu člana 399. Zakona o parničnom postupku, Vrhovni sud Srbije je našao da revizija tuženog-protivtužioca nije osnovana.

U provedenom postupku nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 361.stav 2. tačka 9. ZPP, na koju se u revizijskom postupku pazi po službenoj dužnosti. Neosnovan je navod revizije u učinjenim bitnim povredama iz člana 361.stav 2. tačka 5. 7. i 12. ZPP, jer nižestepene presude nisu zasnovane na nedozvoljenom raspolaganju stranaka u smislu člana 3.stav 3. ZPP, tuženi-protivtužilac nije onemogućen da raspravlja pred sudom, a nižestepene presude nemaju nedostataka zbog kojih ne bi mogle biti ispitane. Raspravni princip, naročito aformisan i naglašen novim Zakonom o parničnom postupku podrazumeva da sud ne prikuplja sam činjeničnu građu, već je dobija od stranaka i podlogu za odluku obrazuje od činjeničnog materijala koji su stranke iznele. Isto tako dokazi se izvode na predlog stranaka, ali sud i dalje suvereno odlučuje koje će dokaze izvesti, te sud ne čini bitnu povredu ako ne prihvati predlog stranke za izvođenje određenog dokaza, ukoliko to nije uticalo na pravilnost i zakonitost odluke, što je ovde slučaj.

Neosnovan je navod revizije o pogrešnoj primeni materijalnog prava.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju parnične stranke su bile u poslovnom odnosu po osnovu Ugovora o naknadi za uređenje gradskog građevinskog zemljišta kojim se tuženi - protivtužilac, kao investitor, obavezao da tužiocu-protivtuženom na ime naknade za uređenje građevinskog zemljišta, naknade tzv. troškova komunalne opreme građevinskog zemljišta po osnovu izdavanja građevinske dozvole za izgradnju stambeno-poslovnog objekta na katastarskoj parceli broj aa KO VV, isplati iznos od 6.991.172.00 dinara po ugovorenoj dinamici plaćanja predviđenoj članom 2. ugovora. Visina naknade određeno je prema kriterijumima predviđenim Zakonom o građevinskom zemljištu i Programom uređivanja građevinskog zemljišta Opštine Kraljevo za 2002. godinu, koji su zajedno sa urbanističkom, građevinskom i upotrebnom dozvolom i propisima koji bliže uređuju odnose iz ugovora sastavni deo ugovora prema odredbi člana 4. istog.

Kako je tuženi samo delimično izvršio ugovornu obavezu plaćanja naknade za uređenje građevinskog zemljišta, tužilac je postavio tužbeni zahtev za ispunjenje ugovora u preostalom delu. Predmet protivtužbenog zahteva je iznos od 6.000.000,00 dinara sa zateznom kamatom od 20.01.2005. godine po osnovu neosnovanog obožaćenja.

jer je po navodima protivtužbe, obzirom da tužilac nije ispunio svoju ugovornu obavezu, tuženi bio primoran da izgradi primarnu infrastrukturu, sa namerom da svoje ulaganje izvrši na teret tužioca-protivtuženog.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja i postavljenog tužbenog i protivtužbenog zahteva nižestepeni sudovi su, pravilnom primenom materijalnog prava, usvojili tužbeni, a odbili protivtužbeni zahtev, jer obaveza tuženog proističe iz zaključenog ugovora parničnih stranaka od 26.03.2003. godine, a parnične stranke nisu zaključile poseban ugovor kojim bi investitor, ovde tuženi-protivtužilac, bio ovlašćen da izgradi primarnu infrastrukturu na teret naknade za uređenje građevinskog zemljišta, obzirom da je to dato kao mogućnost Programom za uređenje građevinskog zemljišta za 2002. godinu, ali je tužilac-protivtuženi doneo odluku da takve ugovore neće zaključivati.

Obaveza tuženog za plaćanje naknade za uređenje građevinskog zemljišta po ugovoru zaključenom između parničnih stranaka je zakonska obaveza regulisana odredbama člana 12. do 16. Zakona o građevinskom zemljištu. Visina naknada obračunata je u svemu po Programu uređivanja građevinskog zemljišta za 2002. godinu koji je donela Opština Kraljevo, a tužilac ga samo primenio, a na osnovu elemenata i kriterijuma propisanih Zakonom o građevinskom zemljištu i Odlukom o uređivanju građevinskog zemljišta i naknadi za uređenje istog na teritoriji Opštine Kraljevo. Uređivanje građevinskog zemljišta saglasno članu 12. Zakona o građevinskom zemljištu i članu 4. Odluke o uređivanju građevinskog zemljišta i naknadi za uređenje građevinskog zemljišta na teritoriji Opštine Kraljevo obuhvata pripremanje zemljišta za izgradnju i komunalno opremanje zemljišta, a prema Programu uređivanja građevinskog zemljišta koji donosi opština. Naknada za uređivanje građevinskog zemljišta obuhvata troškove već učinjene s obzirom na stepen uređenosti zemljišta kao i buduće troškove za uređenje građevinskog zemljišta prema usvojenom Programu. Program uređenja građevinskog zemljišta navodi zemljište koje će se uređivati u periodu za koji se donosi program, obim i stepen uređivanja i druge elemente kao i sredstva iz kojih će se isto finansirati, između ostalog i iz naknade za uređenje građevinskog zemljišta, te se naknada u druge svrhe ne može koristiti. Prilikom zaključenja ugovora sa tužiocem, tuženi je morao biti upoznat sa stepenom uređenosti građevinskog zemljišta i Programom uređenja, te je prihvatio plaćanje naknade na osnovu navedenih kriterijuma i ako ugovorom nisu konkretno definisani obim, struktura, dinamika radova u pravcu uređenja građevinskog zemljišta na datoj lokaciji. Naknada za uređenje građevinskog zemljišta predstavlja ulaganja već izvršena i planirana u komunalno uređenje, ali se uređenje ne vrši pojedinačno po potrebi svake građevinske parcele već po Programu uređivanja građevinskog zemljišta i u obimu koji je tačno predviđen Programom, za širi obuhvat, kojim se opslužuju prostorne celine različite namene. Koliko će svaki investitor učestvovati naknadom za ono što je već urađeno i što će se uraditi na uređivanju građevinskog zemljišta zavisi od stepena uređenosti zemljišta i planiranih radova Programom uređivanja koje utvrđuje opština za svaku godinu, a koji je tužilac bio dužan da primeni. Mogućnost da tuženi sam izgradi primarnu infrastrukturu ugovorom između parničnih stranaka nije predviđena. Naprotiv isključena je odlukom upravnog odbora tužioca obzirom, da je Program uređenja građevinskog zemljišta za 2002. godinu predviđao samo kao mogućnost, a ne kao obavezu da se tužilac i tuženi mogu sporazumeti da investitor sam na teret naknade za uređivanje građevinskog zemljišta izgradi primarnu infrastrukturu. Kako tuženom nije odobreno učešće u izgradnji primarne infrastrukture, tuženi nije mogao da preuzme poslove tužioca iz domena javno pravnog ovlašćenja niti može zahtevati naknadu po tom osnovu. Tuženi je u momentu zaključenja predmetnog ugovora znao da neće moći da učestvuje u izgradnji primarne infrastrukture na teret naknade za uređenje građevinskog zemljišta te je u obavezi da tužiocu celokupan iznos naknade plati po osnovu zaključenog ugovora.

Sa svega izloženog, neosnovano se tuženi poziva na prigovor neispunjenja ugovora i prigovor raskinutog ugovora po samom zakonu, kao što je i neosnovan navod revizije da je tuženi obavezan na plaćanje radova koji nisu izvršeni. Neosnovano je i pozivanje redvidenta na institut sticanja bez osnova predviđen odredbom člana 218. Zakona o obligacionom odnosima kojom je propisano da ko za drugog učini kakav izdatak ili nešto drugo što je ovaj po zakonu bio dužan učiniti, ima pravo zahtevati naknadu od njega. Navedena odredba isključuje samo zabludu o dugu kao uslov da se može tražiti povraćaj datog, a ne i ostale uslove propisane za institut sticanja bez osnova. Ovaj institut podrazumeva prelazak imovine jednog lica u imovinu nekog drugog lica bez pravnog osnova, ili zakona. Tuženi nije dokazao da je izgrađena infrastruktura njegovim sredstvima prešla u imovinu tužioca, niti je tužilac time oslobođen obaveze da naknadu za uređenje građevinskog zemljišta iskoristi u namenske svrhe, ali u skladu sa Programom uređenja građevinskog zemljišta koji donosi opština.

Sa svega izloženog, te kako ne stoje razlozi istaknuti u reviziji kao ni razlozi na koje revizijski sud pazi po službenoj dužnosti, na osnovu člana 405. stav 1. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća-sudija,

Stojan Jokić, s.r.

Za tačnost otpavka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

dlj.